

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/157/2003

PREFERENCJE PARTYJNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W okresie bezpośrednio poprzedzającym październikowy sondaż¹ na atmosferę polityczną w kraju wpływało zaognienie się sytuacji na Śląsku związane z projektem likwidacji kilku kopalń. Mimo prób negocjacji utrzymuje się w tym regionie napięta sytuacja społeczna, a determinacja górników występujących w obronie swoich miejsc pracy wciąż jest bardzo duża. Demonstracje w tej sprawie odbywały się m.in. w Warszawie, Katowicach i Krakowie, górnicy rozpoczęli także strajk pod ziemią. W Sejmie miała miejsce burzliwa debata o stanie górnictwa.

Rząd przyjął oszczędnościowy budżet na przyszły rok. Zakłada się w nim 5-procentowy wzrost gospodarczy. Bezrobocie na koniec 2004 roku ma wynieść 17,8%. Deficyt zaplanowano na rekordową kwotę 45,5 mld zł. Propozycja ta spotkała się z krytyką opozycji. Trwały prace sejmowej komisji śledczej powołanej do wyjaśnienia tzw. sprawy Rywina - komisja ustaliła, że zabiegi wokół projektu nowelizacji ustawy o RTV przybierały charakter nieformalny, a dokumentów negocjacji i przyjmowanych ustaleń nie mają nawet zajmujący się tym przedstawiciele rządu. W sprawie tzw. afery starachowickiej minister sprawiedliwości ujawnił, że prokuratura zarzuca byłemu wiceszefowi MSWiA ujawnienie tajemnicy państwowej, utrudnianie śledztwa i narażenie na niebezpieczeństwo policjantów, którzy brali udział w akcji zatrzymania starachowickich samorządowców. Z wydarzeń międzynarodowych warto wspomnieć o rozpoczętej w Rzymie międzyrządowej konferencji, która zdecyduje m.in. o ostatecznym kształcie przyszłej konstytucji Unii Europejskiej, i stanowczości, z jaką polski rząd próbuje bronić ustaleń przyjętych w Nicei.

¹ **UWAGA:** Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (161) przeprowadzono w dniach 3-6 października 2003 roku na liczącej 1016 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Począwszy od września 2003 r. nasze badania realizowane są na takich właśnie próbach, losowanych ze zbiorów PESEL i ważonych z uwzględnieniem najnowszych, ostatnio udostępnionych danych Narodowego Spisu Powszechnego. Zapewnia to dokładniejsze odwzorowanie składu społeczeństwa polskiego.

Wśród wydarzeń *stricte* partyjnych warto wspomnieć o kongresie LPR potwierdzającym mandat dla obecnych władz tego ugrupowania, o zmianach we władzach PSL (jego lider pozostał prezesem, ale ponad połowa ścisłego kierownictwa pożegnała się ze stanowiskami), a także o wyborze nowego przewodniczącego mazowieckiego SLD.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w październiku, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 57% ankietowanych, o 1 punkt więcej niż przed miesiącem.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	I 2003	II 2003	III 2003	IV 2003	V 2003	VI 2003	VII 2003	VIII 2003	IX 2003	X 2003
	w procentach									
Sojusz Lewicy Demokratycznej	30	28	26	24	21	21	25	21	21	19
Prawo i Sprawiedliwość	13	12	16	10	18	16	12	15	18	18
Platforma Obywatelska RP	11	10	13	14	12	13	12	14	21	17
Liga Polskich Rodzin	8	12	6	9	10	8	9	6	7	10
Polskie Stronnictwo Ludowe	9	8	8	9	7	10	9	10	7	10
Samoobrona RP	11	16	14	17	13	14	10	12	9	10
Unia Pracy	5	3	3	3	4	5	6	5	5	5
Unia Wolności	5	3	5	4	6	4	4	5	4	3
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	2	2	3	2	3	4	3	4	4	2
Unia Polityki Realnej	1	1	2	2	2	1	2	1	1	2
Ruch Społeczny / RS AWS	0	1	1	2	0	1	1	3	1	1
Partia Ludowo-Demokratyczna	2	0	1	0	1	0	0	1	0	1
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - RNP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne	2	2	1	3	3	2	5	2	2	3
N=	439	429	426	465	497	526	403	338	464	423

***Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

W październiku wśród ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne największe poparcie uzyskało SLD. Chęć głosowania na partię premiera Leszka Millera zadeklarowało 19% badanych, o 2 punkty mniej niż we wrześniu. Drugie z ugrupowań tworzących obecną koalicję rządową – UP od trzech miesięcy cieszy się takim samym poparciem, chce na nie głosować 5% wyborców mających określone preferencje partyjne. W sumie zatem rządzącą koalicję popiera 24% potencjalnych uczestników wyborów, najmniej w tym roku.

Niemal takie samo poparcie jak SLD uzyskały w tym miesiącu dwa najbardziej liczące się obecnie ugrupowania opozycyjne: PiS, który popiera 18% potencjalnych wyborców mających sprecyzowane sympatie partyjne, oraz PO ciesząca się poparciem 17% zadeklarowanych uczestników głosowania. W porównaniu z rekordową we wrześniu liczbą zwolenników PO, w październiku ich odsetek zmalał o 4 punkty, natomiast od ubiegłego miesiąca notowania PiS nie uległy zmianie.

Pozostałe liczące się partie opozycyjne, które mają swoich przedstawicieli w parlamencie, uzyskały w październiku jednakowe poparcie. Na LPR, PSL i Samoobronę chce obecnie głosować po 10% potencjalnych wyborców mających sprecyzowane sympatie partyjne. W porównaniu z wrześniem wszystkie wymienione ugrupowania nieco zyskały - minimalnie Samoobrona, wyraźniej PSL i LPR (po 3 punkty).

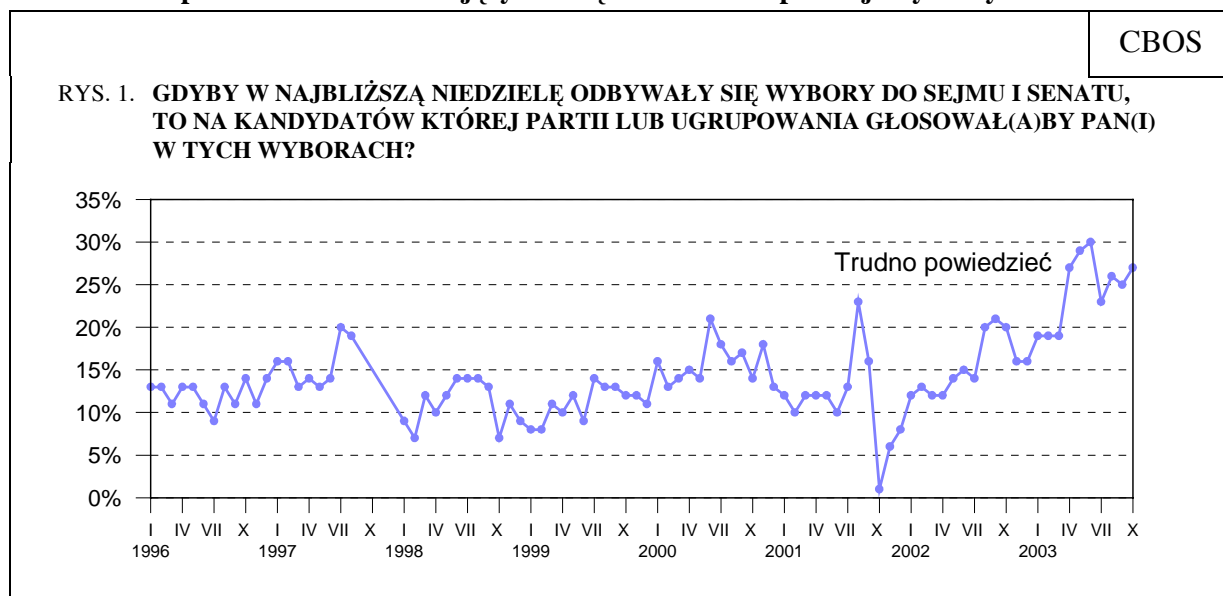
Pozostałe ugrupowania nie przekroczyłyby w październiku wymaganego progu. W hipotetycznych wyborach UW uzyskałaby 3% głosów, KPEiR oraz UPR po 2%, a RS i PLD - jeszcze mniej (po 1%).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach													
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
	2002						2003							
	w procentach													
Trudno powiedzieć	20	16	16	19	19	19	27	29	30	23	26	25	27	

Nadal utrzymuje się bardzo wysoki odsetek wyborców deklarujących chęć udziału w głosowaniu, jednak niewiedzących, którą partię poprzeć. W październiku 27% respondentów, którzy - według własnych deklaracji - poszliby na wybory, gdyby odbywały się one obecnie, nie wiedziałoby, na którą partię oddać swój głos. W porównaniu z wrześniem odsetek ten wzrósł o 2 punkty i jest wyższy zarówno od poparcia dla rządzącej obecnie koalicji SLD-UP (przy podstawie procentowania uwzględniającej także odpowiedzi „trudno powiedzieć” - 17%), jak i od łącznego poparcia dla dwóch najbardziej liczących się ugrupowań opozycyjnych - PiS i PO (przy tej podstawie procentowania: 26%).

Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach

Wyniki październikowego sondażu potwierdzają, że pod względem popularności SLD nie ma już tak wyraźnej przewagi nad pozostałymi ugrupowaniami, w tym szczególnie obecnymi liderami opozycji - PiS i PO. Te trzy ugrupowania cieszą się obecnie największym poparciem Polaków. Wprawdzie w tym miesiącu pozostałe partie opozycji parlamentarnej nieco nadrobiły stracony dystans, jednak nadal dzieli je kilka punktów procentowych od liderów naszego rankingu. Wydaje się jednak, że faza przetasowań na polskiej scenie

politycznej nie jest jeszcze zakończona. Nadal bowiem odsetek ankietowanych chcących uczestniczyć w życiu politycznym, ale nieumiejących się zdecydować, które z ugrupowań aktywnych na naszej scenie poprzeć (a więc liczba tych, których głosy potencjalnie są ciągle do zdobycia), utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, nienotowanym dotychczas.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI